

Hola, dnia 20 września 2024 roku

Zabytków - Del. w Chełmie
KANCELARIA
WPEŁNIŁO

03-10-2024

№ 371/2024

zał.

Petycja
przeciwko budowie farm fotowoltaicznych w Holi
wyrażona przez Zarząd Towarzystwa Miłośników Skansenu Kultury
Materialnej Chełmszczyzny i Podlasia w Holi jako opiekuna placówki
etnograficznej o nazwie Skansen w Holi

Działając na podstawie ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o Petycjach, Zarząd Towarzystwa Miłośników Skansenu Kultury Materialnej Chełmszczyzny i Podlasia w Holi opiekujący się placówką etnograficzno-kulturalną o nazwie Skansen w Holi i doceniając warunki tej miejscowości ze względu na dziedzictwo historyczne Holi jej kulturową przeszłość oraz unikatowe warunki przyrodniczo-krajobrazowe, stanowczo sprzeciwia się budowie farm fotowoltaicznych na terenie miejscowości Hola:

1. „Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 70 MW w miejscowości Hola na działkach o numerach geodezyjnych: 298, 299, 300, 301, 302, 303/1, 303/2, 304, 306, 307, 308/3, 309, 414, obręb 002 Hola, gmina Stary Brus, powiat włodawski”
2. „Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy 60 MW w miejscowości Hola na działkach o numerach geodezyjnych: 2, 3, 14, 16, 17/3, 30/1, 30/3, 419, 420, 421, 422, 423 obręb 003 Hola, gmina Stary Brus, powiat włodawski”

Miejscowość turystyczno-wypoczynkowa Hola, leży na granicy dwóch powiatów Włodawskiego i Parczewskiego w otulinie Pojezierza Łeczyńsko-Włodawskiego, wśród Lasów Państwowych Nadleśnictwa Parczew, gdzie natura i przyroda wyznaczają jej turystyczny status.

Od 1990 roku Hola jako miejscowość znana jest i popularna poprzez powstały tutaj Skansen w Holi. Znajduje się on obok najstarszej w Powiecie Włodawskim i Województwie Lubelskim zabytkowej drewnianej cerkwi z 1702 roku pod wezwaniem św. Antoniego i św. Paraskiewy Męczenniczki.

Skansen sąsiaduje z zabytkowym cmentarzem starobrzędowców – jedynym takim miejscem na Lubelszczyźnie oraz historycznym cmentarzem prawosławnym na którym znajduje się zabytkowa kaplica Opieki Matki Bożej (Pokrow). Obiekty te, jak również historyczna zabudowa Holi wzbudzają zachwyt wśród odwiedzających miejscowość turystów.

W 2023 roku właściciel wyżej wymienionych działek całkowicie zdewastował wspaniały teren leśno-łąkowy z unikatową roślinnością i wrzosowiskami – wycinając las i niwelując prastarą dolinę dennej moreny polodowcowej.

Odwiedzający skansen turyści, cały czas mówili o tej dewastacji przyrody, a my jako prowadzący skansen – słuchając tego, byliśmy bezsilni. Jaki szok przeżyli jesienią grzybiarze z Lublina, gdy przyjechali na znane sobie grzybowiska – a zastali zdewastowany teren.

Jednakże plan budowy farm fotowoltaicznych przyprawił nas o niezwykle zatrważające odczucia.

Czym bowiem zasłużyła sobie historyczna miejscowość Hola wspomniana w dokumentach historycznych w 1588 roku, stawiająca opór najazdowi szwedzkiemu w Wojnie Północnej, będąca miejscem ruchu oporu w czasie Drugiej Wojny Światowej, będąca karmicielką dla gospodarzy i miejscem wypoczynku dla działkowiczów z Lublina, Warszawy, Krakowa, Chełma, Włodawy, ze Śląska, czy Mińska Mazowieckiego?

Zarząd naszego Towarzystwa od 1990 roku organizował plenery malarskie. Wspólnie z Teatrem NN w Lublinie i Prawosławną Diecezją Lubelsko-Chełmską wydarzenie teologiczne „Spotkania z Prawosławiem”. Od 1996 roku organizował duże wydarzenie międzynarodowe i ogólnopolskie o nazwie „Jarmark Holeński” gromadzące jednorazowo każdego roku ok. dziesięciu tysięcy uczestników.

Warto dodać, że w sierpniu w skansenie odbywa się nocna kilkudniowa obserwacja spadających Perseidów przez miłośników nieba. Farma swoimi światłami zniweczy ten unikatowy fenomen obserwacji.

Wydarzenie „Jarmark Holeński” promowało Holę, gminę Stary Brus, powiat Włodawski i Województwo Lubelskie – jako teren przyjazny i kulturowo ważny dla całej Polski. Stąd słowo pogranicze kulturowe Wschodniej Lubelszczyzny zaczęło być pojęciem pozytywnym, a nie pejoratywnym.

Wydarzenie kulturalne „Jarmark Holeński” w okresie jego 26 letnich edycji odwiedzali samorządowcy, posłowie, wojewodowie lubelscy, starostowie z różnych powiatów, wójtowie gmin, hierarchowie Cerkwi Prawosławnej w Polsce, ale przede wszystkim tysiące wspaniałych ludzi – gości „Jarmarku Holeńskiego”, turyści, zespoły ludowe z Polski, Ukrainy i Białorusi, a nawet dalekich Kaszub, artyści ludowi, KGW z Powiatu Włodawskiego i Lubelszczyzny.

Hola stała się rozpoznawalnym miejscem na mapie Lubelszczyzny i Polski.

Skansen zwiedzali i wpisali się do jego księgi pamiątkowej znani politycy polscy, artyści plastycy, etnografowie, pracownicy muzeów, poeci, antropologowie kultury i naukowcy.

O kulturotwórczej roli Holi, jako miejscowości powstały prace magisterskie, rozdziały prac doktorskich i prac habilitacyjnych na UMCS w Lublinie, KUL Jana Pawła II i na innych uniwersytetach w Polsce.

Historia Holi, jako miejscowości wartej odnotowania znalazła się także w monografiach naukowych (w tym zagranicznych) z etnografii, onomastyki i

językoznawstwa ze względu na archaiczną formę gwarową języka ukraińskiego w Holi i na Ziemi Włodawskiej.

Budowa farm fotowoltaicznych przekreśla całe to dziedzictwo naszej miejscowości, całą energię ludzi tutaj mieszkających, którzy drżą o każde drzewo, każdy kamień znaleziony w polu. Otoczenie Holi jest unikatowe, to są tereny moreny polodowcowej, dwóch bocznych, o nazwach Hriada i Turno i dennej, o nazwie Wyżar, przez którą płynie niewielka rzeka. Ludzie kochają swoją miejscowość, dbają o swoje obejścia, są u siebie.

Jednakże wszystko sprowadza się do doraźnej zaborczej fotowoltaiki na rozległym terenie miejscowości Hola. Przekreśla to dalsze funkcjonowanie Skansenu, do którego nikt nie przyjedzie i organizowania w nim czegokolwiek o strukturze kulturotwórczej, a już na pewno „Jarmarku Holeńskiego”.

Powstaje bowiem gigant fotowoltaiczny w sąsiedztwie bezbronnego – chociaż i ogólnopolskiego i międzynarodowego wydarzenia jakim jest „Jarmark Holeński”, w sąsiedztwie zabytkowej cerkiew wpisanej do rejestru zabytków, wreszcie ogólnopolskiego wydarzenia o charakterze literackim „Hola, hola, literatura!” – które organizuje Fundacja Pankracy z Warszawy na posesji Hola 51.

Rodzi się pytanie, co jest bardziej przyjazne dla miejscowości – ekologiczne produkty miejscowych rolników, spokój rodzin z Polski, które mają tutaj wykupione posesje, zwiedzanie i wypoczynek oraz rekreacja turystów Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego? – czy potężna obca inwestycja fotowoltaiczna? na terenie przyrodniczym i turystycznym, zaplanowana jak na ironię losu w sąsiedztwie kompleksów leśnych Nadleśnictwa Parczew, rezerwatu przyrody Jezioro Czarne, miejsca wypoczynkowego nad jeziorem Białka, w niedalekiej odległości od świetnych Agroturystyk: Białasówka na Czolomie i „Perehod” w Pieszowoli.

Wreszcie promocyjnej cenowo i ze względu na regionalne menu restauracji „Gościniec Sosnowicki” z urokliwym hotelikiem w Sosnowicy, obok Poleskiego Parku Narodowego (w odległości 12 km od Holi), historii związanej z Tadeuszem Kościuszką w Sosnowicy oraz kilku ważnych szlaków turystycznych które przebiegają przez Holę?

Ktoś może powiedzieć, całe to spektrum jest daleko od Holi, a jednak nie, bowiem współczesna turystyka odbywa się w formie dojazdowej samochodami i rowerami i właśnie prowadzi do zwiedzania skansenu w Holi i zabytkowej cerkwi, drogą z Lublina, Parczewa i Sosnowicy obok działek zaplanowanych na inwestycję fotowoltaiczną.

Jako Zarząd Towarzystwa Miłośników Skansenu Kultury Materialnej Chełmszczyzny i Podlasia w Holi sprzeciwiamy się planowanej budowie farm fotowoltaicznych w Holi ze względu na niespełnienie przez planowaną inwestycję warunków dobrego sąsiedztwa i płynące z inwestycji ogromne szkody dla zdrowia mieszkańców i zniszczenia przyrody.

Jednocześnie na podstawie art. 4 ust. 3 ustawy o Petycjach nie wyrażamy zgody na upublicznianie danych osobowych z naszej petycji.

Towarzystwo Miłośników Skansenu
Kultury Materialnej
Chełmzczyzny i Podlasia w Holi
22-244 Stary Brus
NIP 565-13-06-317 REGON 110165782

PRZEWODNICZĄCY

Tadeusz Karabowicz

Do wiadomości:

Regionalna Dyrekcja
Ochrony Środowiska
ul. Bazylianówka 46
20-144 Lublin

SEKRETARZ
Jan Oleksiuk

Wojewódzki Inspektorat
Ochrony Środowiska
ul. Obywatelska 13
20-092 Lublin

GLÓWNY KSIĘGOWY
Tamara Tarasiuk

Państwowe Gospodarstwo Wodne
Wody Polskie
Regionalny Zarząd
Gospodarki Wodnej w Lublinie
ul. Leszka Czarnego 3
20-610 Lublin

Wojewódzki Urząd
Ochrony Zabytków Delegatura
Plac Niepodległości 1
22-100 Chełm

Starosta Powiatu Włodawskiego we Włodawie
Pan Mariusz Zańko
Al. J. Piłsudskiego 24
22-200 Włodawa

Wójt Gminy w Starym Brusie
Pani Patrycja Zińczuk
Stary Brus
22-244 Stary Brus

Jego Eksceleńcja Arcybiskup Abel
Ordynariusz Prawosławnej Diecezji Lubelsko-Chełmskiej
ul. Ruska 15C
20-400 Lublin

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header.

Handwritten text in the upper right quadrant, possibly a date or reference.

Handwritten text in the upper left quadrant.

Handwritten text in the middle left quadrant.

Handwritten text in the middle right quadrant.

Handwritten text in the lower left quadrant.

Handwritten text in the lower right quadrant.

Handwritten text in the lower right quadrant, possibly a list or notes.

Handwritten text in the lower right quadrant.

Handwritten text in the lower right quadrant.

Handwritten text in the lower right quadrant.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or footer.